

آشنایی با خدمات مددکاری اجتماعی در برخی سازمانهای دولتی و غیردولتی

رفاه اجتماعی پاسخی مستقیم به نیازهای انسان است در واقع خدمات رفاهی بیشترین نیازها را می پردازد تا خواست ها، نیازهای جسمانی (بهداشت و درمان و تغذیه و ورزش و ...) نیازهای روانی و اجتماعی و اقتصادی گروههای اجتماعی خاص مانند زنان سرپرست خانوار، معلولان، سالمندان و .. که علیرغم داشتن غذا و لباس و سرپناه در سلامت اجتماعی خود دارای ضعف هستند و نیاز به حمایت های مددکاری دارند کارکنان کم درآمدی که به دنبال شان و منزلت اجتماعی از هیچ کوششی فروگذار نیستند و خود را به اشتباه در ورطه ای از قرض و وام های سازمانی و بانکی انداخته اند، نیز به راهبرد های توانمندسازی مددکاری نیازمند هستند، قربانیان حوادث غیرمترقبه و بحران ها مانند سیل، آتش سوزی و زلزله و اخراج سرپرست مالی خانواده، رکود یا تورم اقتصادی و ... نیز به خدمات رفاه اجتماعی باید دسترسی داشته باشند.

رفاه اجتماعی ابعاد مختلفی دارد و تنها شامل ابعاد اقتصادی نمی شود بعد زیستی و بعد اجتماعی و بعد اقتصادی تواما با هماهنگی باید با یکدیگر در سلامت اجتماعی و اقتصادی کارکنان سازمان همکاری داشته باشند، مددکاری اجتماعی در سازمان ها به مدیر سازمان کمک می کند تا مشکلات کارکنان خود را شناسایی کند و به توانایی آنها پی ببرد و با بهره گیری از بازوی علمی و هنر مددکاران اجتماعی و با استفاده از منابع و امکانات مالی و غیرمالی سازمان به حل مشکلات کارکنان دست بپردازد و زمینه را برای بهزیستی سالم آنها فراهم کند.

وظایف کلی مددکار اجتماعی در سازمان ها

مددکاری اجتماعی در سازمان ها دو هدف تخصصی دارد:

اول انجام تحقیق به منظور افزایش دانش و درک ما از رفتار کاری

انسان

دوم پیاده کردن آن دانش برای بهبود رفتار کاری و محیط کار کارکنان و افزایش بهره‌وری

۱. حفظ نیروی انسانی کارآمد از وظایف حرفه مددکاری اجتماعی است

۲. پایش آسیب‌های اجتماعی محیط کار

۳. توجه ویژه به خانواده‌ها و کارکنان مناطق عملیاتی مانند فرستنده‌ها

۴. انتقال بازخورد مناسبی از نگرش کارکنان، چالش‌ها و نقایص تحدیدکننده منابع انسانی را به مدیران

گرچه اگر همگی گزارشات مددکاری اجتماعی در سازمان‌ها، فقط منتج به راه حل مالی موقت بیانجامد، هم سازمان و هم کارمند دچار مشکلات می‌شوند، اما مطمئناً مددکاری اجتماعی با مشارکت فکری با بخش‌های دیگر سازمان و هم فکری‌ها و آگاهی از خدمات غیرمالی سازمان می‌تواند به ارایه راه‌های غیرمالی نیز برسد، مددکاری اجتماعی با ایجاد شرایطی در سازمان که به بهبود روابط انسانی، تقویت انگیزش در کارمندان، بهبود گردش کار، بروز خلاقیت و نوآوری، افزایش احساس تعلق سازمانی می‌انجامد یکی از بزرگترین منابع درآمدزایی مفید برای سازمان است نه اینکه هزینه آور باشد در واقع حذف کمک‌های مددکاری اجتماعی در محیط کار باعث صرفه‌جویی نمی‌شود و این بزرگترین اشتباهی است که ممکن است به دلیل عدم اطلاع کافی از فرایند مددکاری اجتماعی در محیط کار ایجاد شود، امروزه نگرش مدرن رفاه اجتماعی به سمت توسعه انسانی است که با اهمیت‌ترین بخش هر سازمان را نیز منابع انسانی آن تشکیل می‌دهد لذا تمرکز اقدامات رفاهی بر ارتقا مهارت‌ها و استعدادهای هر کارمند با فعالیت مددکار اجتماعی امکان‌پذیر است در هر سازمان بسیاری از کارکنان خوشبختانه می‌توانند با مشکلات زندگی از طریق کنار بیایند اما تعدادی نیز هستند که چنین توانایی را ندارند این تعداد از کارکنان اگر نتوانند به

امکانات مددکاری و خدمات اجتماعی رفاهی سازمان دسترسی پیدا کنند در طولانی مدت دچار افت عملکرد می شوند و نهایتاً به ضرر معنوی و اقتصادی سازمان می انجامد .

از زمانهای قدیم اهمیت حضور مددکاری اجتماعی و خدمات اجتماعی در ارگانها و کارخانه ها شناخته شده است بطور مثال ، در سال ۱۳۴۵ کارخانه ارج و روغن نباتی شاه پسند با استخدام ۲ نفر مددکار اجتماعی و سپس در سال ۱۳۴۶ کارخانه جیپ و ایران ناسیونال و ذوب آهن اصفهان به ارایه خدمات مددکاری اجتماعی به کارگران خود اهمیت داده اند هم اکنون نیز بسیاری از سازمان های دولتی و غیردولتی نیز شغلی به نام مددکار اجتماعی دارند که به تعدادی از آنها در جدول زیر خلاصه وار اشاره می گردد :

نام ارگان	بخش خدمات رفاهی و مددکاری	کمک های مالی مددکاری به کارکنان	محل اعتبارات
شرکت ملی نفت ایران	واحد روابط کار و مددکاری اجتماعی	وام (وام مصوبه هیات امناء ، وام مصوب شاغلین ، وام اضطراری و وام ازدواج) کمک بلاعوض مددکاری کمک هزینه معاش معلولین و بیماری های ناتوان کننده	از محل سرجمع صرفه جویی بودجه جاری شرکت
بانک های بانک رفاه بانک مسکن بانک کشاورزی بانک ملی پاسارگاد	نمونه هدف : بانک ملی بخش مددکاری کارکنان	کمک بلاعوض به کارکنان معرفی شده از سوی مددکاری کمک هزینه پرستاری بصورت بلاعوض طبق تعرفه کمک هزینه نگهداری بیماران و معلولان روحی و جسمی بلاعوض طبق تعرفه سالیانه کمک شهریه تحصیلی دانشجویی بصورت علی الحساب بخشودگی بدهی درمان بیماران بستری شده نیازمند در بیمارستان بانک	کمک بلاعوض از سرفصل هزینه های رفاهی بانک و در خصوص مسایل درمانی طبق تعرفه اعلام شده از سوی بانک که سالیانه افزایش می یابد

درصدی از درآمد حاصله شرکت مخابرات	کمک های بلاعوض بدون سقف با طرح در کمیته امور خاص و دفاعیه مددکاری و تصویب و ارسال آن برای تایید نهایی مدیرعامل مخابرات و امور مالی جهت پرداخت وام ضروری تا سقف ۳۰ میلیون ریال	بخش مددکاری	شرکت مخابرات تهران
	مدد معاش معلولین کمک بلاعوض برای پیوند کلیه هدیه ازدواج بلاعوض کمک هزینه مهدکودک	بخش مددکاری	شرکت ملی صنایع پتروشیمی
	کمک بلاعوض کارکنان دارای مشکلات خاص یا فوت شدگان وام مسکن یک بار	کمیته رفاه کارکنان	شرکت آب و فاضلاب
	نمونه : اداره کل رفاهی و اجتماعی کمک های مشاوره ای مددکاری اجتماعی (مصاحبه و بازدید و گزارش نویسی و ...) پرداخت وام (وام ضروری و وام ازدواج و ...) ، کمک های کمیته تشخیص مشکلات مددجویان خاص ، کمک هزینه مهدکودک ، تخفیف در شهریه مهدکودک و	اداره کل رفاهی و اجتماعی اداره کل مرکز بهداشت اداره کل بازنشستگی	صدا و سیما

معصومه کمال الدینی - مددکار اجتماعی صدا و سیما

انتشار یافته در مجموعه تخصصی مددکاری اجتماعی ایرانیان

www.iraniansocialworkers.ir